Lietas Nr.138011008
143/AA43-0854-09/3

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2009.gada 17.augustā

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese S.Gintere,
tiesneses I.Amona un V.Zommere,

piedaloties pie administratīvās atbildības sauktajai personai *M.Š.*,

atklātā tiesa sēdē izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu par *M.Š.* (*/personas kods/*) saukšanu pie administratīvās atbildības pēc Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 149.^{4}panta septītās daļas 1.punkta, sakarā ar *M.Š.* apelācijas sūdzību par Valkas rajona tiesas tiesneses 2008.gada 16.jūnija lēmumu daļā par noteikto sodu administratīvo arestu uz 5 dienām.

Aprakstošā daļa

[1] 2008.gada 12.jūnijā Valkas rajona policijas pārvaldes Kārtības policijas biroja 3.nodaļas priekšnieks *V.Ž.* sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolu Nr.PA194640 (turpmāk – Protokols) par to, ka *M.Š.* (turpmāk arī – pārkāpēja) 2008.gada 12.jūnijā ap pulksten 16:35 Valkas rajonā pa ceļu Inčukalns-Valmiera-Igaunijas robeža no Valmieras puses Igaunijas virzienā 112.km vadīja transportlīdzekli pašgājēju iekrāvēju T6322 LT bez vadītāja tiesībām, kuras nav iegūtas noteiktā kārtībā, atkārtoti viena gada laikā. Protokolā norādīts, ka atbildība par šādu pārkāpumu paredzēta Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk – LAPK) 149.^{4} panta septītās daļas 1.punktā. Protokols sastādīts pamatojoties uz Valkas rajona policijas pārvaldes Kārtības policijas biroja 1.nodaļas kārtībnieces *I.M.* ziņojumu.

[2] Valkas rajona tiesas tiesnese ar 2008.gada 16.jūnija lēmumu atzina *M.Š.* par vainīgu LAPK 149^4.panta septītās daļas 1.punktā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanā un sodīja ar administratīvo arestu uz 5 diennaktīm un ar naudas sodu 400 latu apmērā.

Tiesneses lēmumā norādīti turpmāk minētie motīvi.

[2.1] *M.Š.* vaina administratīvā pārkāpuma izdarīšanā pierādīta ar Protokolu; ar Iekšlietu ministrijas Informācijas centra informācijas sistēmas izdruku par piemēroto administratīvo sodu; ar policijas darbinieces *I.M.* ziņojumu.

[2.2] *M.Š.* savu vainu atzina un paskaidroja, ka norādītajā dienā darbavietā nav bijis traktora vadītāja, priekšniece *E.B.* likusi viņai braukt ar traktoru. Kad viņa braukusi no lauka uz darba vietu, traktoru apturējusi policija un konstatējusi, ka viņai nav vadītāja tiesību.

[2.3] Tiesnese konstatēja, ka *M.Š.* izdarītais administratīvais pārkāpums pareizi kvalificēts pēc LAPK 149.[4] panta septītās daļas 1.punkta – transportlīdzekļa vadīšana atkārtoti gada laikā, ja nav transportlīdzekļu vadīšanas apliecības. Iepriekš transportlīdzekli bez vadītāja tiesībām pārkāpēja vadījusi 2007.gada 19.septembrī, par ko sodīta ar naudas sodu 200 latu apmērā, ko nav samaksājusi.

[2.4] Tiesnese norādīja, ka, nosakot sodu, tiek ņemts vērā izdarītā pārkāpuma raksturs, pārkāpējas personība, mantiskais stāvoklis. Tiesnese nekonstatēja atbildību mīkstinošus un pastiprinošus apstākļus.

Tiesnese norādīja, ka, nosakot sodu, tiek ņemts vērā, ka *M.Š.* ir nepilngadīgi bērni, taču nav konstatēti apstākļi, kuru dēļ pārkāpējai nevarētu piemērot administratīvo arestu.

[3] Par Valkas rajona tiesas tiesneses 2008.gada 16.jūnija lēmumu daļā par administratīvā aresta uzlikšanu *M.Š.* iesniedza apelācijas sūdzību, kurā norāda, ka atzīst savu vainu. Pārkāpēja uzskata, ka tiesnese pamatoti piemērojusi LAPK 149.[4]panta septītās daļas 1.punktā paredzēto naudas sodu, bet nepamatoti piemērojusi administratīvo arestu uz 5 diennaktīm.

Pārkāpēja uzskata, ka tiesneses lēmums daļā par aresta piemērošanu neatbilst LAPK 31.panta otrajai daļai, kas nosaka, ka administratīvo arestu nevar piemērot personai, kura ir vienīgais aizbildnis bērnam, kas nav sasniedzis divpadsmit gadu vecumu. Pārkāpēja norāda, ka viņa ir vienīgā aizbildne sešiem bērniem vecumā līdz 12 gadiem. Tiesnese lēmumā nav motivējusi secinājumu, kāpēc pārkāpējai ir piemērojams administratīvais arests, ņemot vērā, ka viņa ir vienīgais aizbildnis bērniem līdz 12 gadu vecumam. Apelācijas sūdzībai pievienotas *M.Š.* bērnu dzimšanas apliecību kopijas.

[4] Tiesas sēdē *M.Š.* apelācijas sūdzību uzturēja uz tajā minētajiem pamatiem, norādīja, ka viņai netika prasīti dokumenti par bērniem, kā arī tiesnese neņēma vērā apstākli, ka lietas izskatīšanas laikā pārkāpēja bija piektajā grūtniecības mēnesī. Administratīvo arestu, kas noteikts ar tiesneses 2008.gada 16.jūnija lēmumu, *M.Š.* nav izcietusi.

Motīvu daļa

[5] Pārbaudījusi lietas materiālus un noklausījusies *M.Š.* paskaidrojumus, administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pārkāpējas apelācijas sūdzība ir pamatota.

[6] LAPK 32.panta pirmajā daļā noteikts, ka sodu par administratīvo pārkāpumu uzliek ietvaros, ko nosaka normatīvais akts, kurā paredzēta

atbildība par izdarīto pārkāpumu, stingrā saskaņā ar šo kodeksu un citiem aktiem par administratīvajiem pārkāpumiem.

No LAPK 32.panta ir secināms, ka par administratīvo pārkāpumu nevar tikt piemērots sods ārpus ietvariem, ko nosaka normatīvais akts, kurā paredzēta atbildība par izdarīto pārkāpumu.

LAPK 31.pants reglamentē administratīvā aresta piemērošanas vispārīgos nosacījumus administratīvo pārkāpumu lietās, un panta otrajā daļā noteikts, ka administratīvo arestu nevar piemērot personai, kura nav sasniegusi astoņpadsmit gadu vecumu, pirmās un otrās grupas invalīdiem, grūtniecei, kā arī personai, kura ir vienīgais aizbildnis bērnam, kas nav sasniedzis divpadsmit gadu vecumu.

Tādējādi likumdevēja mērķis, ietverot LAPK 31.panta otrajā daļā normu par izņēmumiem, ir bijis pasargāt cita starpā mazgadīgus bērnus no gadījumiem, kad tie paliek pavisam bez aizbildņu (vecāku) aizgādības, kā arī nepieļaut aresta piemērošanu grūtniecēm un invalīdiem, ņemot vērā ar šo personu veselību saistītos īpašos apstākļus.

[7] Atbilstoši *M.Š.* iesniegtajiem dokumentiem – bērnu dzimšanas apliecībām un Valkas pagasta padomes izziņai (*lietas 15.-21. un 27.lapa*) apgabaltiesa secina, ka Valkas rajona tiesas tiesneses 2008.gada 16.jūnija lēmuma pieņemšanas laikā pastāvēja apstākļi, kas tiesnesei nebija zināmi, bet kuru dēļ nevarēja tikt pieņemts lēmums par administratīvā aresta piemērošanu *M.Š.* Proti:

[7.1] 2008.gada 21.decembrī *M.Š.* piedzima dēls *A.*, tātad tiesneses lēmuma pieņemšanas laikā pārkāpēja bija grūtniece;

[7.2] Civillikuma 223.pants nosaka, ka tēvs un māte uz aizgādības tiesību pamata ir sava nepilngadīgā bērna dabiskie aizbildņi.

No *M.Š.* bērnu: meitu *Kr.* un *K.*, dzimušu 1996.gadā; dēla *A.*, dzimuša 1998.gadā, meitas *J.*, dzimušas 2000.gadā, meitas *I.*, dzimušas 2002.gadā, dzimšanas apliecībām, kā arī Valkas pagasta padomes 2008.gada 27.jūnija izziņas Nr.207/3-13 izriet, ka minētajiem bērniem, kas tiesneses lēmuma pieņemšanas laikā nebija sasnieguši divpadsmit gadu vecumu, vienīgā apgādniece ir māte – *M.Š.*

[8] Ņemot vērā šā sprieduma [6] un [7] punktos norādīto, apgabaltiesa atzīst, ka Valkas rajona tiesas tiesneses 2008.gada 16.jūnija lēmums atceļams daļā par *M.Š.* piemēroto arestu uz 5 diennaktīm.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 286^{11}.panta otrās daļas 5.punktu un $286.^{14}$pantu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda:

grozīt Valkas rajona tiesas tiesneses 2008.gada 16.jūnija lēmumu un atcelt Valkas rajona tiesas tiesneses 2008.gada 16.jūnija lēmumu daļā par *M.Š.* piemēroto administratīvo arestu uz 5 (piecām) diennaktīm.

Spriedums nav pārsūdzams, un tas stājas spēkā tā sastādīšanas dienā.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja S.Gintere

Tiesneses I.Amona

V.Zommere